

ANDERS NICOLAI KIÆR

Den skandinaviske Statistiks Nestor A. N. Kiær er i en Alder af 80 Aar afgaaet ved Døden i Kristiania d. 15. April d. A.

Hans Navn har i en lang Række af Aar været uadskillelig knyttet til den norske officielle Statistik, i hvis Udvikling han har havt sin store Andel. Født 15. Sept. 1838 kom han som ung juridisk Kandidat ind i Indredepartementets statistiske Kontor, der ved kgl. Resolution af 1875 gik over til at blive en selvstændig Institution, det statistiske Centralbureau; allerede i 1867 blev han Bureauchef, og han stod i 46 Aar — til 1913 — som Leder af den norske Statistik. I 1877 udnævntes han til Direktør, efter kort i Forvejen at have deltaget i Konkurrencen om det ved Universitetet i Kristiania ny oprettede Professorat i Nationaløkonomi og Statistik, i hvilken Konkurrence den senere Rigsarkivar Hertzberg sejrede.

I en lille Afhandling, der udkom ifjor som Bidrag til den store „History of Statistics“, som det nordamerikanske statistiske Selskab nylig har udgivet, har Kiær skildret den norske officielle Statistiks smukke Udviklingshistorie, men med den for ham særegne Beskedenhed

ANDERS NICOLAI KIÆR

Den skandinaviske Statistiks Nestor A. N. Kiær er i en Alder af 80 Aar afgaaet ved Døden i Kristiania d. 15. April d. A.

Hans Navn har i en lang Række af Aar været uadskillelig knyttet til den norske officielle Statistik, i hvis Udvikling han har havt sin store Andel. Født 15. Sept. 1838 kom han som ung juridisk Kandidat ind i Indredepartementets statistiske Kontor, der ved kgl. Resolution af 1875 gik over til at blive en selvstændig Institution, det statistiske Centralbureau; allerede i 1867 blev han Bureauchef, og han stod i 46 Aar — til 1913 — som Leder af den norske Statistik. I 1877 udnævntes han til Direktør, efter kort i Forvejen at have deltaget i Konkurrencen om det ved Universitetet i Kristiania ny oprettede Professorat i Nationaløkonomi og Statistik, i hvilken Konkurrence den senere Rigsarkivar Hertzberg sejrede.

I en lille Afhandling, der udkom ifjor som Bidrag til den store „History of Statistics“, som det nordamerikanske statistiske Selskab nylig har udgivet, har Kiær skildret den norske officielle Statistiks smukke Udviklingshistorie, men med den for ham særegne Beskedenhed

undladt at omtale, hvormeget af denne Udvikling der netop skyldtes ham. Han var overalt paa Færde for at opnaa de bedst mulige Resultater og forfattede selv en Mængde af Indledningerne til de statistiske Arbejder, Bureauet udsendte. Eksempelvis skal jeg anføre, at han fra alle Sider betragtedes som en Autoritet paa Skibsfartstatistikens Omraade; og han omfattede Befolkningsstatistiken med levende Interesse; Folketællingerne, Befolkningens Bevægelser og Dødelighedstabellerne bærer tydelige Vidnesbyrd om hans Arbejdskraft og Initiativ.

Vil man følge Kiærs Virksomhed som Statistiker, kan man gennemgaa de forskellige Beretninger fra „Institut International de Statistique“. Han var med at grundlægge dette Selskab i London 1885 og var flittig Deltager i dets Møder. I den foran nævnte Afhandling taler han da ogsaa med Anerkendelse om de Impulser, norsk Statistik har faaet paa de internationale Kongresser. I nær Forbindelse hermed kan nævnes, at det var Kiær, der tog Initiativet til det snævrere Samarbejde mellem de tre skandinaviske Landes officielle statistiske Bureauer; dette Samarbejde begyndte i 1889 og har baaret ikke faa Frugter.

I det internationale statistiske Selskab var Kiær Medlem af adskillige Komiteer, og der tilfaldt ham atter og atter at aflægge Beretning og indlede Diskussioner. Det gælder saaledes Foredrag i 1889 og 1891 om Enhed i Maalingen af Skibenes Drægtighed, i 1893 om Skibsfartstatistiken; senere er han i Gang med Spørgsmaalet om Folkemængden i Lande uden regelmæssig Befolkningsstatistik; han afgiver Beretning om Statistiken over den ægteskabelige Frugtbarhed; i

1911 kommer der en omfattende Redegørelse for de forskellige Landes Statistik over Indtægtsfordelingen. Endelig skal nævnes Bidragene til Spørgsmaalet om repræsentative Tællinger, som Kiær beskæftigede sig særdeles meget med. Om Metoden har han ogsaa givet udførlige Meddelelser andetsteds, saaledes i den af ham og Pastor E. Hanssen udarbejdede Socialstatistik, der udkom 1898—99 som Bilag til den daværende parlamentariske Arbejderkommissions Indstilling. Disse Forsøg har en Plads som betydningsfulde Bidrag til Løsningen af et vidtrækkende Problem, der ikke altid tilfulde forstaas af Statistikerne.

I en ny Komité „den departementale Folkeforsikringskomité“ tog Kiær fat med usvækket Energi for at udrede Indtægtsforholdene i Norge. Resultatet blev nedlagt i en Beretning 1907—10 med et senere Supplement, der udarbejdedes efter Opfordring fra Socialdepartementet (1917).

Da denne Beretning kom, var Kiær langt ud over Støvets Aar. Men hans Arbejdslyst var usvækket, det var hans Glæde at sidde ved sit Skrivebord og tumle med et statistisk Materiale. Han vedblev at arbejde for fuld Kraft lige til den sidste Dag, han levede. Kort før han døde, fik han Meddelelse om, at Videnskabs-selskabet som Anerkendelse af hans statistiske Arbejder, vilde tilkende ham Nansens-Belønning, der uddeltes 3. Maj i Aar.

Hvad der optog ham i den sidste Del af hans Liv, var særlig Ægteskabsstatistiken og Spørgsmaalet om den aftagende Fødselshyppighed. Han havde tidligere beskæftiget sig meget med disse Emner, som han behandlede i et Par af Videnskabs-Selskabet ud-

givne Skrifter (1902—05). Han brevvekslede ivrigt derom med udenlandske Fagfæller og var utrættelig i at søge Impulser og samle Stof. Det planlagte Arbejde fik han ikke gennemført. I det sidste Brev, jeg har fra hans Haand, et Par Maaneder, før han døde, taler han om, at han af og til har „daarlig Pust“, naar han gaar, men i de 90 % af sin Tid befinder han sig fuldstændig vel. Det var dog en Mindelse om, at Livet var ved at ebbe ud.

Det er blevet sagt om A. N. Kiær, at han havde noget fælles med den bekendte norske Socialforsker Eilert Sandt. Han havde i hvert Fald ligesom denne vidtgaaende Samfundsinteresser. Dybt religiøs som han var, maatte han særlig føle sig tiltrukket af samfundsetiske Opgaver; han tog ivrig Del i Arbejdet for Sædelighedssagen, saaledes i Kampen mod den hvide Slavehandel.

Kiær var en lykkelig Natur. Han var taknemlig for den Medbør, han havde haft i Livet, for sit gode Hjem og for de Venner, han ved sin bramfri og fordringsløse Karakter vandt overalt, hvor han kom hen.

København, 24. Maj 1919.

Harald Westergaard.